

DOKTORAND: Tore Haslemo
GRAD: Philosophiae doctor
FAKULTET: Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet
INSTITUTT: Farmasøytisk Institutt
FAGOMRÅDE: Farmakologi
VEILEDERE: Professor Espen Molden, Professor Helge Refsum
DISPUTASDATO: 21.09.2012

AVHANDLINGENS TITTEL: *Pharmacokinetic Variability of Olanzapine – A Study Based on Therapeutic Drug Monitoring Data*

Hvilke faktorer avgjør effekt av psykiatrimedisiner?

En ung mann som røyker kan trenge fire ganger så høy dose som en eldre kvinne som ikke røyker. Et doktorgradsarbeid utført ved Senter for Psykofarmakologi, Diakonhjemmet Sykehus, har studert hvordan ulike faktorer påvirker dosebehovet av et av de mest brukte legemidlene mot schizofreni (olanzapin).

Schizofreni krever ofte livslang behandling med antipsykotiske legemidler. Gitt i anbefalte doser opplever mange pasienter plagsomme bivirkninger, mens andre ikke oppnår effekt på sine plager. Dette skyldes ofte at samme dose fører til vidt forskjellige nivåer av medisinene i kroppen. Alder, kjønn, vekt og helsetilstand spiller en rolle for dosebehovet, men pasientens gener og livsførsel er også svært viktig.

Nivået av legemidler i kroppen ble undersøkt i blodprøver fra pasienter. Betydningen av gener, sigarettøyking, samt effekten av samtidig behandling med andre medisiner ble særlig undersøkt. Disse faktorene bidrar hver for seg til endret effekt og bivirkningsprofil av schizofrenimedisinene. I tilfellene der flere av faktorene trakk i samme retning så man store avvik fra det normale dosebehovet.

Arbeidet er utført ved Diakonhjemmet Sykehus, men delstudier har vært samarbeidsprosjekter med psykiatriske institusjoner i Norge, Karolinska Institutet i Stockholm og Farmasøytisk Institutt ved Universitetet i Oslo.